

From: 5.1.2.e @mailfence.com
Date: Monday, December 29, 2025, 4:38 PM
To: postbus@eerstekamer.nl
Subject: Bericht voor de commissie Digitalisering

Attachments:

AI-Systeem USE Analyse Airbus Case conform NVCOS 240.pdf
AI-Systeem USE Analyse Airbus Case conform Statistical Auditing.pdf
AI-Systeem USE Analyse Airbus Case van toepassing zijnde NVCOS.pdf
NBA luidt noodklok over dreigende oncontroleerbaarheid financiële verantwoording zorgsector.pdf
UT experimenteert met eigen AI-model.pdf

-----BEGIN PGP SIGNED MESSAGE-----

Hash: SHA512

Zoals U weet heeft de NBA zorgen over dreigende oncontroleerbaarheid financiële verantwoording zorgsector, zie bijlage.

Wellicht is het in het in deze context informatief dat we het AI-Systeem USE operationeel hebben.

Hiermee kunnen we bijvoorbeeld de verplichte dossiers van accountants geautomatiseerd valideren.

Bijgaand een voorbeeld van de validatie van het Airbus EY dossier 2019 met het AI-Systeem USE.

Alle verplichte dossiers van Accountants zijn op deze wijze geautomatiseerd te valideren.

Hierbij blijkt dat vele dossiers van accountsnts niet valide zijn.

Een aantal voorbeelden hiervan kunt U vinden in de reacties van 5.1.2.e 5.1.2.e op accountant.nl

Prettige jaarwisseling,

5.1.2.e

-----BEGIN PGP SIGNATURE-----

iF4EAREKAAYFAmlSoAYACgkQAhCVDTLAZI+0oQD/cn44uH0Wh+gJp9pLmexb7D9W
SkfBdGOQkAH41ojPp/wA/0LdSIcErcz+AmeEHgJkkXInrQR7XdzCVDbHZeKRWkO2
=kFHx

-----END PGP SIGNATURE-----

We now have the capacity to act as Earth's consciousness. It's Brain.
Thinking and acting with one unified purpose. To ensure that our Planet
forever remains healthy and resilient. The perfect home.

Sir David Frederick Attenborough at the end of the Netflix documentary

Breaking Boundaries, <https://www.ndax.eu/BreakingBoundaries.mp4>

--

Sent with <https://mailfence.com>
Secure and private email

Het oordeel van de Autoriteit Financiële Markten (AFM) en de informatie uit de bronnen suggereren dat de EY-accountant bij de controle van de Airbus jaarrekening 2019 niet heeft voldaan aan de vereisten van Standaard 240 (verantwoordelijkheden van de accountant met betrekking tot fraude), welke de basis vormt voor de werkzaamheden die worden beschreven in Handreiking 1137 (Corruptie, werkzaamheden van de accountant).

Hoewel Handreiking 1137 uit 2024 dateert is deze primair gericht op de toepassing van de controlestandaarden, met name Standaard 240, met betrekking tot corruptie en fraude. De bronnen wijzen op een tekortkoming in de uitvoering en documentatie van controlewerkzaamheden met betrekking tot het omgaan met geïdentificeerde frauderisico's, zoals vereist door Standaard 240.

Hieronder volgt een gedetailleerde analyse van de vereisten en de bevindingen in de Airbus-casus:

1. Risico-identificatie en -inschatting (Standaard 240.10a, 26, 28)

Volgens Standaard 240 is de accountant verplicht om de risico's op een afwijking van materieel belang als gevolg van fraude te identificeren en in te schatten [10a, 26]. Risico's op een materiële afwijking als gevolg van fraude moeten altijd als significante risico's worden beschouwd. Corruptie (zoals omkoping en faciliterende betalingen) wordt in de Handreiking 1137 beschouwd als een vorm van fraude.

- In de Airbus-casus:

- Er was sprake van duidelijke inherente risico's: Airbus opereert in een 'high risk industry' en in landen waar veel corruptie voorkomt. Dit zijn typische corruptierisicofactoren die de accountant dient mee te wegen.

- De accountant identificeerde ook significante (fraude)risico's op niet-naleving van regels inzake omkoping, corruptie, witwassen en wapenhandel (ITAR).

- De AFM stelt dat het simpele feit dat Airbus grote contracten afsluit met overheden en werkt in corrupte landen al reden is om frauderisico's te identificeren.

2. De reactie op de geïdentificeerde significante risico's (Standaard 240.10b, 25, 295)

Wanneer significante risico's op fraude zijn geïdentificeerd, vereist Standaard 240 dat de accountant voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgt door middel van het opzetten en implementeren van geschikte manieren om op die risico's in te spelen [10b, 25]. Indien de aanpak van een significant risico enkel uit gegevensgerichte controles bestaat, dienen deze werkzaamheden onder meer te bestaan uit detailcontroles.

- In de Airbus-casus:

- De accountant had gegevensgerichte controlewerkzaamheden ("gegevensgerichte controlewerkzaamheden") opgenomen in het controleplan om te reageren op de geïdentificeerde significante risico's (corruptie, witwassen, etc.).

- Het cruciale tekort (volgens de AFM): De AFM en de Accountantskamer stelden vast dat nergens uit het controledossier blijkt dat deze geplande werkzaamheden ook zijn uitgevoerd . Hierdoor heeft de accountant "geen of onvoldoende controle-informatie verkregen" om het risico op fraude naar een aanvaardbaar risico terug te brengen.

- De enige uitgevoerde werkzaamheid die in het dossier werd gevonden, was een data-analyse die door de accountant zelf werd omschreven als een "beperkte pilot" gericht op betalingen aan business partners.

- De accountant verdedigde zich door te stellen dat de controle zich beperkte tot de beoordeling van de opzet en effectieve werking van het compliance framework van Airbus. Het controleren van de interne beheersing alleen is echter onvoldoende bij een significant risico op fraude; er zijn altijd gegevensgerichte werkzaamheden vereist. Bovendien stelt de AFM dat de accountant op basis van het dossier de indruk wekte te steunen op de interne beheersing, wat de accountant juist ontkende.

3. Documentatie (Standaard 240.41, 42)

De accountant moet de geïdentificeerde risico's, de manieren om hierop in te spelen en de resultaten van de controlewerkzaamheden (inclusief die bedoeld om in te spelen op het risico dat het management interne beheersingsmaatregelen doorbreekt) in het controledossier vastleggen.

- In de Airbus-casus:

- Het gebrek aan documentatie over de uitvoering en bevindingen van de geplande gegevensgerichte werkzaamheden wordt gezien als een schending van de vereiste om aan te tonen dat voldoende en geschikte controle-informatie is verkregen.

De conclusie van de AFM is dan ook dat de accountant, door het nalaten van de vereiste en geplande werkzaamheden, onvoldoende en geschikte controle-informatie had om een goedkeurende verklaring af te geven. Dit wijst erop dat de accountant, conform de interpretatie van Handreiking 1137 op basis van Standaard 240, niet heeft gedaan wat hij had moeten doen om de corruptierisico's adequaat aan te pakken.

De accountant had, op basis van de informatie in de bronnen over de controle en de principes van de Essaybundel Statistical Auditing (SA), geen goedkeurende verklaring afgegeven.

De reden hiervoor is dat de accountantscontrole, conform de principes van Statistical Auditing, vereist dat de accountant voldoende werk verricht om tot een toereikend onderbouwd oordeel te komen, wat in de casus van Airbus aantoonbaar ontbrak.

Hieronder volgt een gedetailleerde onderbouwing aan de hand van de auditprincipes en de feiten uit de casus:

1. De Noodzaak van Toereikend Werk

Het centrale thema van de Essaybundel SA is de kwaliteit van het auditproces, met als motto: "Auditkwaliteit: wanneer is er genoeg gecontroleerd?". Een goedkeurende verklaring vereist dat de accountant over toereikend bewijs beschikt voor de stelling dat de jaarrekening geen materiële fouten bevat. De AFM bekritiseerde de groepsaccountant juist op dit punt, stellende dat er onvoldoende en geschikte controle-informatie was verkregen.

Volgens SA-principes dient de accountant het Audit Risk (de kans op ten onrechte goedkeuren) tot een aanvaardbaar laag niveau terug te brengen. Dit wordt kwantitatief bereikt wanneer de maximale fout (betrouwbaarheidsbovendgrens) kleiner is dan de vastgestelde materialiseert.

2. Evaluatie van de Controlemix

In deze casus wees de accountant de kritiek op dat hij op de Interne Beheersing (IB) had gesteund, en stelde hij dat hij alleen gegevensgerichte werkzaamheden (substantive tests) had uitgevoerd.

Statistical Auditing modellen, zoals het Audit Risk Model (ARM) en de Bayesiaanse varianten (BRAM), zijn specifiek ontworpen om de hoeveelheid gegevensgerichte controles te beperken op basis van gunstige voorinformatie, bijvoorbeeld over de kwaliteit van de IB (Internal Control Risk, IBR) of het Inherente Risico (IR).

Aangezien de accountant expliciet niet op de IB steunde (hij stelde IB-risico niet laag in), had hij de volledige Audit Assurance moeten verkrijgen door middel van uitgebreide gegevensgerichte detailcontroles. Dit is de standaardprocedure wanneer IB-maatregelen niet worden gebruikt ter reductie van de controle-omvang.

3. De Uitgevoerde Werkzaamheden (Data-analyse)

De documentatie in het controledossier toonde echter aan dat de substantiële gegevensgerichte werkzaamheden minimaal waren, beperkt tot "een beperkte pilot" data-analyse op slechts "een subset van een subset" van betalingen aan business partners.

Vanuit de Essaybundel SA is dit onvoldoende:

- Data-analyse helpt bij het opsporen van mogelijke fouten ("Geauzomofo") en kan uitzonderingen op verwachte samenhang toetsen.
 - Data-analyse verschaft echter geen informatie over de niet-onderzochte elementen en maakt steekproeven niet overbodig; steekproeven zijn nodig voor assurance over de hele populatie, met name om "unknown errors" (niet-verwachte foutsoorten) op te sporen.
 - De accountant had, door het ontbreken van IB-reliance, een grote statistische steekproef moeten uitvoeren om de vereiste assurance te verkrijgen, of had een gedetailleerde cijferanalyse (regressieanalyse) moeten doen die gevalideerd is met historische gegevens, om de noodzaak tot detailcontroles te reduceren.
- Aangezien de accountant geen statistisch onderbouwde steekproeven of afdoende cijferanalyse had uitgevoerd, en ook niet op de IB steunde, kon hij de kwantitatieve zekerheid over de maximale fout niet leveren.

Conclusie: Omdat de accountant, zonder te steunen op IB, niet de noodzakelijke uitgebreide gegevensgerichte werkzaamheden (sampling of equivalente substantiële data-analyse) kon aantonen om zijn goedkeuring te onderbouwen, zou hij volgens de methodologie van de Essaybundel Statistical Auditing de verklaring niet hebben kunnen afgeven. De AFM klaagde dan ook terecht dat de accountant onvoldoende en geschikte controle-informatie had verkregen.

De analyse van de tuchtklacht van de Autoriteit Financiële Markten (AFM) tegen de voormalige EY-accountant met betrekking tot de jaarrekening 2019 van Airbus, in samenhang met de Nadere Voorschriften Controle- en Overige Standaarden (NV COS), brengt een breed scala aan relevante standaarden aan het licht. De kern van de zaak spitst zich toe op de deugdelijkheid van de risico-inschatting, de respons op fraude-indicaties en de documentatie van de uitgevoerde werkzaamheden.

De meest toepasselijke NV COS-standaarden, zoals geïdentificeerd in de bronnen, kunnen als volgt thematisch worden ingedeeld, waarbij de nadruk ligt op de specifieke verwijten van de AFM en de verdediging van de accountant.

I. Fundamentele Verantwoordelijkheden en Professionaliteit

De AFM-klacht impliceert tekortkomingen in de basisprincipes van een assurance-opdracht, met name met betrekking tot de professioneel-kritische instelling en de vereiste zekerheidsgraad.

1. NVCOS 200 (Algehele doelstellingen van de onafhankelijke accountant, alsmede het uitvoeren van een controle overeenkomstig de Standaarden)

Deze standaard is de basis en vereist dat de accountant een redelijke mate van zekerheid verkrijgt dat de financiële overzichten als geheel vrij zijn van een afwijking van materieel belang die het gevolg is van fraude of fouten. De accountant moet een professioneel-kritische instelling handhaven gedurende de gehele controle. De AFM meent juist dat de accountant onvoldoende controle-informatie heeft verkregen om dit risico terug te brengen tot een aanvaardbaar niveau. Het argument van de AFM dat de accountant niet mocht leunen op de interne beheersingsmaatregelen van Airbus, maar van de inherente risico's moest uitgaan, raakt direct aan de plicht tot professioneel-kritische instelling en het verkrijgen van voldoende en geschikte controle-informatie.

2. NVCOS 220 (Kwaliteitsbeheersing voor een controle van financiële overzichten)

Deze standaard is relevant omdat deze de vereisten stelt aan de competentie en capaciteiten van het opdrachtteam. De klacht van de AFM suggereert dat de kwaliteit van de uitgevoerde werkzaamheden tekortschoot, wat direct de kwaliteitsbeheersing van de opdrachtpartner raakt.

II. Fraude, Corruptie en Naleving van Wet- en Regelgeving

De AFM baseerde haar klacht op de aanwezigheid van significante risico's met betrekking tot fraude en corruptie, in het licht van de historische schikkingen van Airbus.

3. NVCOS 240 (Verantwoordelijkheden van de accountant met betrekking tot fraude in het kader van een controle van financiële overzichten)

Dit is de meest cruciale standaard in deze casus. De AFM stelt dat het feit dat Airbus grote contracten afsluit met overheden in landen waar veel corruptie voorkomt al reden is om frauderisico's te identificeren. NVCOS 240 vereist dat de accountant:

- de risico's op een afwijking van materieel belang als gevolg van fraude identificeert en inschat.
- de ingeschatte risico's op fraude als significante risico's beschouwt, met als gevolg dat hij inzicht moet verwerven in de daarmee verband houdende interne beheersingsmaatregelen.
- een element van onvoorspelbaarheid inbouwt bij het kiezen van de controlewerkzaamheden.
- reageert op het risico van het doorbreken van de interne beheersingsmaatregelen door het management (management override). De accountant gaf aan dat dit het enige significante frauderisico was dat het controleteam meenam.

4. NVCOS 250 (Het in aanmerking nemen van wet- en regelgeving bij een controle van financiële overzichten)

De AFM-klacht vermeldt expliciet dat de accountant significante (fraude)risico's had geïdentificeerd op het gebied van niet-naleving van regels inzake Internationale Wapenhandel (ITAR), omkoping, corruptie en witwassen. Het niet naleven van regels kan fundamentele invloed hebben op de bedrijfsvoering van Airbus. NVCOS 250 vereist dat de accountant voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgt over de naleving van wet- en regelgeving die geacht wordt directe invloed te hebben op de bepaling van bedragen en toelichtingen van materieel belang.

III. Risico-inschatting en Respons

De AFM heeft kritiek op de uitvoering van de risico-inschatting en de inadequate respons daarop.

5. NVCOS 315 (Risico's op een afwijking van materieel belang identificeren en inschatten door inzicht te verwerven in de entiteit en haar omgeving)

Deze standaard is cruciaal voor de initiële identificatie van inherente risico's. De AFM bekritiseert dat de accountant, ondanks de corrupte geschiedenis en de 'high risk industry', stelde dat er geen aanleiding was om frauderisico's mee te nemen (op één geval na), wat niet strookte met de risico-identificatie in het controledossier. De accountant identificeerde aanvankelijk wel degelijk de risico's, maar paste mogelijk de inschatting later onterecht naar beneden aan.

6. NVCOS 320 (Materialiteit bij de planning en uitvoering van een controle)

De discussie tussen de AFM en de advocaat van de accountant ging over het onderscheid tussen 'risico' en 'significant risico'.

Significante risico's zijn de risico's op een materiële afwijking in de jaarrekening. NVCOS 320 behandelt het bepalen van materialiteitsniveaus bij de planning en uitvoering van een controle. De AFM stelde dat de risico's materieel waren omdat ze konden leiden tot boetes of strafrechtelijke vervolging met fundamentele invloed op de bedrijfsvoering.

7. NVCOS 330 (Inspelen door de accountant op ingeschatte risico's)

Deze standaard vereist dat de accountant verdere controlewerkzaamheden opzet en uitvoert die inspelen op de ingeschatte risico's. De AFM beweert dat de accountant heeft nagelaten de risico's terug te brengen naar een aanvaardbaar laag niveau. Het blijkt uit het dossier dat geplande gegevensgerichte controlewerkzaamheden, met name met betrekking tot corruptierisico's en witwassen, niet zijn uitgevoerd. Dit is een directe schending van de vereisten van NVCOS 330.

IV. Controle-informatie en Documentatie

Het gebrek aan bewijs en het gebrekkige dossier zijn een centraal punt in de klacht.

8. NVCOS 500 (Controle-informatie)

NVCOS 500 behandelt het verkrijgen van voldoende en geschikte controle-informatie. De AFM stelde dat de accountant onvoldoende en geschikte controle-informatie had verkregen om een goedkeurende verklaring te geven. Zonder deze informatie kon de accountant zijn oordeel niet adequaat onderbouwen.

9. NVCOS 230 (Controledocumentatie)

Deze standaard vereist dat de documentatie voldoende is om een ervaren accountant die niet eerder bij de controle betrokken was, in staat te stellen inzicht te verwerven in de uitgevoerde werkzaamheden, de verkregen controle-informatie en de getrokken conclusies. De AFM merkte op dat het dossier de indruk wekte dat de accountant wél op interne beheersing steunde, terwijl hij anders beweerde. Bovendien was er geen bewijs in het dossier dat geplande, cruciale werkzaamheden daadwerkelijk waren uitgevoerd. Een neutrale toeschouwer merkte op dat een controledossier zo moet zijn opgezet dat een andere accountant er moeiteloos de weg in kan vinden.

V. Overige Relevante Standaarden

- NVCOS 570 (Continuïteit): De AFM wees erop dat het niet naleven van regels kon leiden tot boetes of strafrechtelijke vervolging, wat een fundamentele invloed kan hebben op de continuïteit van de bedrijfsvoering van Airbus. NVCOS 570 adresseert de verantwoordelijkheden van de accountant met betrekking tot de continuïteitsveronderstelling.

- NVCOS 580 (Schriftelijke bevestigingen): De accountant dient

schriftelijke bevestigingen van het management te verkrijgen over de volledigheid van de verstrekte informatie en de naleving van de verantwoordelijkheden. In het licht van de frauderisico's is de betrouwbaarheid van deze bevestigingen cruciaal.

Samenvattend zijn de kernstandaarden die direct van toepassing zijn op de geconstateerde tekortkomingen in de AFM versus Airbus casus NVCOS 200, 230, 240, 250, 315, 320, 330, en 500. De geconstateerde problemen in deze zaak raken de fundamenteën van een controleopdracht zoals vastgelegd in de Nederlandse controlestandaarden.

NBA luidt noodklok over dreigende oncontroleerbaarheid financiële verantwoording zorgsector

De NBA heeft grote zorgen over een wetsvoorstel dat op dit moment in de Eerste Kamer behandeld wordt. De NBA vreest dat, als het wetsvoorstel in de huidige vorm wordt aangenomen, wettelijke controles door accountants in de zorgsector niet meer van een goedkeurende accountantsverklaring kunnen worden voorzien. Dat heeft grote gevolgen voor de controle op uitgaven van zorggeld en de financiering van zorginstellingen.

printen

Label	Publicatiedatum
Nieuws	24-11-2025
Tags	
Zorg	

De NBA heeft haar zorgen over het wetsvoorstel (Verzamelwet gegevensbescherming) in de afgelopen periode onder de aandacht gebracht bij de verschillende betrokken ministeries maar dit heeft voorsnog niet tot een oplossing geleid. Op dinsdag 25 november spreekt de Commissie Digitalisering van de Eerste Kamer over het vervolg van het wetstraject. De NBA roept de senatoren op om de wet niet af te doen als hamerstuk, maar deze inhoudelijk te behandelen en daarbij aandacht te hebben voor de door de NBA geuite zorg.

De rol van de accountantscontrole in de zorgsector strekt zich mede uit tot het vaststellen dat de zorgkosten juist zijn. Hoewel van geval tot geval verschillend, kan dit mede betreffen de vaststelling dat een verwijzing naar een specialist of een indicatiestelling voor opname in een instelling aanwezig is. Het kan daarnaast ook omvatten het vaststellen (uit een rapportage of terugkoppelingsbericht) dat de betreffende zorg daadwerkelijk geleverd is door de zorgverlener. Deze rechtmatigheidscontrole staat onder meer voorgeschreven in controleprotocollen van de SVB en NZA, die accountants in de zorg moeten toepassen.

Probleem

De zorg van de NBA betreft artikel 23a, lid 2 van de Uitvoeringswet Algemene Verordening Gegevensbescherming (UAVG), die door de Verzamelwet gegevensbescherming gewijzigd wordt. Dit wetsartikel verplicht zorginstellingen persoonsgegevens te pseudonimiseren voordat accountants toegang krijgen. Hoewel de

NBA begrip heeft voor de achterliggende gedachte van privacybescherming, leidt dit ertoe dat accountants niet langer de originele gegevens kunnen inzien die essentieel zijn voor het uitvoeren van hun wettelijke controletaken.

Liane Vlaskamp, algemeen directeur NBA: “Er geldt dan een hard en expliciet verbod op het verwerken van niet-gepseudonimiseerde bijzondere persoonsgegevens. Deze zijn voor de accountant echter essentieel om de controle van verantwoordingen in de zorg te kunnen uitvoeren”.

Maatschappelijke gevolgen

Als gevolg hiervan kunnen accountants financiële verantwoordingen van zorginstellingen niet goedkeuren. Zorginstellingen ontvangen daardoor verklaringen met beperkingen of oordeelsonthoudingen, wat ernstige gevolgen kan hebben voor hun relatie met toezichthouders en financiers.

Frederike van Eekeren-Huson, voorzitter van de NBA-commissie Coziek: “Dit zal uiteindelijk leiden tot minder zekerheid bij de controle op zorguitgaven en daarmee tot minder grip op zorgkosten. Daarmee kan dit wetsvoorstel, wellicht onbedoeld, grote maatschappelijk gevolgen hebben”.

Oplossingsrichting

De NBA is zich ervan bewust dat de Eerste Kamer een wetsvoorstel niet kan wijzigen en dat het een brede verzamelwet omvat, die zit op een verscheidenheid aan onderwerpen die ook maatschappelijk relevant zijn.

Op korte termijn zou er daarom, mocht de wet worden aangenomen, gedacht kunnen worden aan het niet in werking laten treden van het betreffende lid. Dit als tijdelijke oplossing om de accountantscontrole werkbaar te houden.

Op langere termijn stelt de NBA twee mogelijke oplossingen voor:

1. Het schrappen van het tweede lid van artikel 23a UAVG, óf
2. De uitzondering voor accountants aan te passen, waardoor zij toegang behouden tot niet-gepseudonimiseerde gegevens in de administratie van zorginstellingen, voor zover dat noodzakelijk is voor de uitvoering van hun opdracht.

Vertrouwelijkheid accountant

Vertrouwelijkheid is een van de vijf fundamentele beginselen van het accountantsberoep en is verankerd in de beroepsreglementering voor accountants en in de beroepseed die elke accountant heeft afgelegd. Dit geldt vanzelfsprekend ook voor de controle door de accountant van zorginstellingen.

Het wetsvoorstel zoals dat nu in de Eerste Kamer ligt, verbiedt verwerking van niet-gepseudonimiseerde gegevens door de accountant. Het opvragen van gegevens door de accountant uit een patiëntendossier om de genoemde controles te kunnen uitvoeren, valt onder het AVG-begrip verwerken. Dit betekent dat op grond van het wetsvoorstel

pseudonimisering vereist is. Die pseudonimisering betekent echter bij de documenten gebruikt voor kleinschalige verwerking dat er sprake is van het muteren van de originele informatie, waardoor deze niet meer te gebruiken valt als controle-informatie.

Geen goedkeurende verklaring

Gezien de omvang van de geldstromen in de zorg en het maatschappelijk belang dat daarmee gepaard gaat, kan bovenstaande naar de mening van de NBA dus verstreckende consequenties hebben. Als accountants geen toegang hebben tot de originele informatie zullen zij, afhankelijk van de specifieke omstandigheden, geen goedkeurende verklaring kunnen afgeven bij jaarrekeningen van instellingen in de zorg. De opgelegde beperking kan ertoe leiden dat accountants in voorkomende gevallen alleen een oordeelsonthouding bij de jaarrekening kunnen afgeven. Dit is onwenselijk, omdat hierdoor onvoldoende zicht bestaat op de juistheid van bestedingen in de zorgsector. De NBA wil dit vanzelfsprekend graag voorkomen, maar dat kan alleen met een passend wettelijk kader.

Toelichting

Bovengenoemde rechtmatigheidscontroles moeten worden uitgevoerd door een combinatie van werkzaamheden. Dit omvat data-analytische werkzaamheden en detailwerkzaamheden. De data-analytische werkzaamheden (grootschalige verwerking) ondervinden geen probleem van eventuele pseudonimisering. Bij de detailwerkzaamheden (kleinschalige verwerking) echter vormt de pseudonimisering wel een probleem. Deze werkzaamheden hebben een dubbel doel: enerzijds moet de accountant te allen tijde de betrouwbaarheid van het bestand voor de data-analytische werkzaamheden vaststellen. Anderzijds moet de accountant ook (zoals vereist in de protocollen) bijvoorbeeld vaststellen dat de zorg feitelijk is geleverd en past binnen de goedgekeurde indicatie/verwijzing.

Een accountant moet daarbij de beschikking / inzage hebben in originele vastleggingen. Als een accountant daartoe geen toegang heeft, en slechts zwartgelakte of anderszins gemuteerde vastleggingen krijgt, kan de accountant niet de betrouwbaarheid vaststellen en is geen voldoende en geschikte controle-informatie verkregen. Dit zal de accountant meewegen in het oordeel, hetgeen ertoe zal leiden dat de accountant zich van een oordeel zal moeten onthouden (het niet kunnen verkrijgen van voldoende en geschikte controle-informatie heeft immers betrekking op een substantieel deel van de verantwoording).

Gerelateerde artikelen

Vacature: bestuurslid faculty Business & Management

Commissies en adviesorganen Zorg

Coziek

Commissies en adviesorganen Zorg

Whitepaper three lines of defence wijkverpleging

25 januari 2019

Publicaties Zorg

Zorgsector

Achtergrond Zorg

Curatieve zorg

Op weg naar vertrouwde zorg

18 mei 2015

Publicaties Publieke managementletters Zorg

NEWS

ARTIFICIAL INTELLIGENCE

DIGITAL SOCIETY INSTITUTE

CHATGPT

LARGE LANGUAGE MODEL

UT experimenteert met eigen AI-model

14 / 07 / 2025 | [Rense Kuipers](#)

Het Digital Society Institute werkt samen met de dienst LISA en enkele UT-wetenschappers aan een eigen zogeheten large language model. Dat AI-model is bedoeld voor de gehele universiteit, vooral om meer veiligheid te creëren in het gebruik van kunstmatige intelligentie.

PHOTO BY: RIKKERT HARINK

Adjunct-hoogleraar Maurice van Keulen, van de EEMCS-vakgroep Datamanagement & Biometrics, gebruikte binnen zijn vakgroep al een large language model voor onderzoek en onderwijs. Dat op een eigen server, maar op basis van open source-beschikbare kunstmatige intelligentie. Het enthousiasme over deze werkwijze was reden voor Stephanie Hensing, manager bij het Digital Society Institute, om iets vergelijkbaars voor de gehele UT te willen aanbieden.

Veiligheid van data

Waarom de UT zo'n eigen large language model wil? 'Veiligheid', zegt Hensing. 'Met name als het gaat om onderzoeks- en onderwijsdata. Wat je wil voorkomen is dat wetenschappers, docenten en studenten van alles en nog wat in ChatGPT gooien en dat daar vervolgens misbruik van wordt gemaakt. Dat risico is zeer aanwezig. Daarom hebben we nu ook aanbevolen om gebruik te maken van het veiliger

Mistral – en daarbij aanbevelen om de optie om hun AI-modellen te trainen op onze ingevoerde data uit te schakelen. De UT kan hiermee ook een voorbeeldfunctie vervullen voor andere organisaties die ook met gevoelige data werken, zoals ziekenhuizen.'

Vaart maken ondanks kritiek

Er is namelijk de nodige kritiek op het 'kritiekloos invoeren van AI-technologieën in het hoger onderwijs'. Precies daarover verscheen vorige week een open brief, medeondertekend door meerdere UT-wetenschappers. Hessing snapt de argumenten wel. 'Het is de pragmatische overweging tegenover de principiële. De technologie is er nu – en we kunnen er eigenlijk niet omheen. Anderzijds heeft het ook absoluut schaduwkanten. Het is een heel lastige afweging om te maken.'

Adjunct-hoogleraar Van Keulen is het daarmee eens. 'AI is een krachtige technologie. Die moet je inderdaad niet kritiekloos invoeren. Maar volledig een stop toe roepen, zoals de brief betoogt, is ook niet de oplossing. We moeten leren die krachtige technologie op een juiste manier in te zetten en toe te passen; de campus en ons eigen werk kan hiervoor ons laboratorium zijn.'

De kracht van universiteiten

Ze vinden namelijk wel dat de UT vaart moet maken met het aanbieden van een eigen AI-model. 'Dat vaart maken is nou niet bepaald de kracht van universiteiten', zegt Hessing. 'Ik snap heel goed dat je er zorgvuldig en grondig beleid op wil maken. Maar het is zo complex. Tegen de tijd dat alle gremia eruit zijn, is de technologie al lang drie stappen verder ontwikkeld. Je moet er wat meer ad hoc mee omgaan, terwijl je risico's probeert te vermijden. Gezien de snelle ontwikkelingen kan het goed zijn dat de aanbeveling die we vandaag maken de week erop al gedateerd kan zijn. Die realiteit kunnen we maar beter accepteren, in plaats van dat we achter de feiten aan blijven lopen. Mensen willen het liefst duidelijkheid: of het mag wel, of het mag niet.'

Als het aan Hessing ligt, is het eigen large language model in het najaar beschikbaar voor UT-medewerkers en -studenten. 'Tot die tijd moeten we goed allerlei afwegingen en keuzes maken over zaken als dataopslag, veiligheid, het ontwerp en de functionaliteiten.'

WAT IS EEN LARGE LANGUAGE MODEL

Een large language model, of groot taalmodel, is een vorm van kunstmatige intelligentie die wordt getraind op basis van enorme hoeveelheden data. Bekende voorbeelden zijn ChatGPT, Google Gemini, Microsoft Copilot en Claude. Zulke 'mensachtige' taalmodellen worden bijvoorbeeld gebruikt voor het beantwoorden van vragen, genereren van code en afbeeldingen en samenvatten van teksten.